

MISSATGE DEL PAPA FRANCESC PER LA JMJ 2023

«Maria se n'anà decididament» (Lc 1,39)

MISSATGE DEL SANT PARE FRANCESC PER A LA XXXVII JORNADA MUNDIAL DE LA JOVENTUT 2022-2023

«Maria se n'anà decididament» (Lc 1,39)

Benvolguts joves,

El tema de la JMJ de Panamà va ser: «Soc l'esclava del Senyor, que es compleixin en mi les teves paraules» (Lc 1,38). Després d'aquest esdeveniment, reprenem el camí cap a un nou destí –Lisboa 2023–, deixant que ressoni als nostres cors la urgent invitació de Déu a aixecar-nos. El 2020 vam meditar la paraula de Jesús: «Jove, a tu et dic, aixeca't!» (Lc 7,14). L'any passat ens vam inspirar en la figura de l'apòstol sant Pau, a qui el Senyor Ressuscitat digué: «Aixeca't: et faig testimoni del que has vist» (cf. Ac 26,16). En el tram que encara ens queda abans d'arribar a Lisboa, caminarem juntament amb la Verge de Natzaret que, immediatament després de l'anunciació, «se n'anà decididament» (Lc 1,39) per anar a ajudar la seva parenta Elisabet. El verb comú als tres temes és aixecar-se, una expressió que –és bo recordar-ho– adquireix també el significat de “ressorgir”, “despertar a la vida”.

En aquests últims temps, que han estat tan difícils, quan la humanitat, provada ja pel trauma de la pandèmia, es veu esquinçada pel drama de la guerra, Maria reobre per a tots i especialment per a vosaltres, que sou joves com ella, el camí de la proximitat i de la trobada. Espero, i crec fermament, que l'experiència que molts de vosaltres viureu a Lisboa l'agost de l'any vinent representarà un nou començament per a vosaltres, joves, i –amb vosaltres– per a tota la humanitat.

Maria s'aixecà

Maria, després de l'anunciació, hauria pogut concentrar-se en si mateixa, en les preocupacions i temors ocasionats per la seva nova condició. Però no; ella va confiar plenament en Déu. Pensava més aviat en Elisabet. Es va aixecar i va sortir a la llum del sol, on hi ha vida i moviment. Encara que l'anunci impactant de l'àngel hagi provocat un «terratrèmol» en els seus

plans, la noia no es deixa paraitzar, perquè dins d'ella hi ha Jesús, el poder de la resurrecció. Dintre seu ja porta l'Anyell immolat, però sempre viu. Es va aixecar i es va posar en marxa, perquè estava segura que els plans de Déu eren el millor projecte possible per a la seva vida. Maria es va convertir en el temple de Déu, imatge de l'Església en camí, l'Església que surt i es posa al servei, l'Església portadora de la Bona Notícia.

Experimentar la presència de Crist ressuscitat en la pròpia vida, trobar-lo «viu», és l'alegria espiritual més gran, una explosió de llum que no pot deixar a ningú «aturat». Ens posa en moviment immediatament i ens impulsa a portar aquesta notícia als altres, a donar testimoni de l'alegria d'aquesta trobada. És el que va animar la pressa dels primers deixebles els dies següents a la resurrecció: «Les dones, amb por, però amb una gran alegria, se n'anaren del sepulcre i van córrer a portar l'anunci als deixebles» (Mt 28,8).

Els relats de la resurrecció utilitzen sovint dos verbs: despertar i aixecar-se. Amb ells, el Senyor ens insta a sortir a la llum, a deixar-nos portar per Ell per a creuar el llindar de totes les nostres portes tancades. «És una imatge significativa per a l'Església. També nosaltres, com a deixebles del Senyor i com a comunitat cristiana, estem cridats a aixecar-nos ràpidament per entrar en el dinamisme de la resurrecció i deixar-nos guiar pel Senyor en els camins que Ell ens vol mostrar» (Homilia en la solemnitat de sant Pere i sant Pau, 29 de juny de 2022).

La Mare del Senyor és model dels joves en moviment, no immòbils davant del mirall contemplant la seva pròpia imatge o «atrapats» a les xarxes. Ella estava totalment orientada cap a l'exterior. És la dona pasqual, en permanent estat d'èxode, de sortida de si mateixa vers el gran Altre que és Déu i vers els altres, els germans i les germanes, especialment els més necessitats, com ho va ser la seva parenta Elisabet.

...i se n'anà decididament

Sant Ambrós de Milà, en el seu comentari a l'Evangeli de Lluc, escriu que Maria se n'anà cap a la muntanya perquè «plena de goig i de pressa [...] se sentia impulsada pel desig de complir un deure de pietat, anhelant prestar

els seus serveis, i ràpida per la intensitat de la seva alegria. Plena ja totalment de Déu, on podia dirigir-se Maria amb pressa sinó vers les altures? En efecte, la gràcia de l'Esperit Sant ignora la lentitud». La pressa de Maria és, per tant, la sol·licitud del servei, de l'anunci joiós, de la resposta ràpida a la gràcia de l'Esperit Sant.

Maria es va deixar interpel·lar per la necessitat de la seva cosina anciana. No es va fer enrere, no va restar indiferent. Pensava més en els altres que en ella mateixa. I això va donar dinamisme i entusiasme a la seva vida. Cadascú de vosaltres es pot preguntar: com reaccio davant les necessitats que veig al meu voltant? Penso immediatament en una justificació per a desentendre'm, o m'interesso i em poso a disposició? Per descomptat, vosaltres no podeu resoldre tots els problemes del món. Però potser podeu començar amb els més propers, amb els problemes de la vostra pròpia zona. A la Mare Teresa li digueren un cop: «El que vostè fa és només una gota a l'oceà». I ella respongué: «Però si no ho fes, l'oceà tindria una gota menys».

Davant d'una necessitat concreta i urgent, cal actuar amb rapidesa. Quantes persones en el món estan esperant la visita d'algú que els atengui! Quantes persones grans, quants malalts, presos, refugiats necessiten la nostra mirada compassiva, la nostra visita, un germà o una germana que trenqui les barreres de la indiferència!

Benvolguts joves, quines «presses» us mouen? Què us fa sentir l'impuls de moure-us, tant que no podeu quedar-vos quiets? Molts –afectats per realitats com la pandèmia, la guerra, la migració forçosa, la pobresa, la violència, les catàstrofes climàtiques– es pregunten: per què em passa això a mi? Per què justament a mi? Per què ara? Per això, la pregunta central de la nostra existència és: per a qui soc jo? (cf. Exhort. ap. postsin. *Christus vivit*, 286).

La pressa de la jove de Natzaret és la dels qui han rebut dons extraordinaris del Senyor i no poden deixar de compartir, de fer desbordar la immensa gràcia que han experimentat. És la pressa dels qui saben posar les necessitats dels altres per damunt de les seves. Maria és un exemple de persona jove que no perd el temps buscant l'atenció o l'aprovació dels altres

—com passa quan depenem dels «m'agrada» a les xarxes socials—, sinó que es mou per a cercar la connexió més genuïna, la que sorgeix de la trobada, del compartir, de l'amor i del servei.

A partir de l'anunciació, des que va anar per primera vegada a visitar la seva cosina, Maria no deixa de creuar espais i temps per a visitar els seus fills necessitats de la seva ajuda sol·lícita. El nostre caminar, si està habitat per Déu, ens porta directament al cor de cadascun dels nostres germans i germanes. Quants testimonis ens arriben de persones «visitades» per Maria, Mare de Jesús i Mare nostra! A quants llocs remots de la terra, al llarg dels segles —amb aparicions o gràcies especials— Maria ha visitat el seu poble! Pràcticament no hi ha cap lloc en aquesta terra que no hagi estat visitat per ella. La Mare de Déu camina enmig del seu poble, moguda per una tendresa amorosa, i assumeix les seves angoixes i vicissituds. I allà on hi ha un santuari, una església, una capella dedicada a ella, els seus fills hi acudeixen en gran nombre. Quantes expressions de pietat popular! Els pelegrinatges, les festes, les súpliques, l'acollida d'imatges a les llars i tantes altres són exemples concrets de la relació viva entre la Mare del Senyor i el seu poble, que es visiten mútuament.

La pressa «bona» sempre ens empeny cap amunt i cap als altres

La pressa bona sempre ens empeny cap amunt i cap als altres. També hi ha una pressa que no és bona, com per exemple la que ens porta a viure superficialment, a prendre-ho tot a la lleugera, sense compromís ni atenció, sense participar realment en les coses que fem; la pressa de quan vivim, estudiem, treballem, sortim amb els altres sense posar-hi seny i, molt menys, el cor. Pot passar en les relacions interpersonals: en la família, quan no escoltem realment els altres ni els dediquem temps; en les amistats, quan esperem que un amic ens entretingui i satisfaci les nostres necessitats, però l'evitem immediatament i acudim a un altre si veiem que està en crisi i ens necessita; i fins i tot en les relacions afectives, entre promesos, pocs tenen la paciència de conèixer-se i entendre's a fons. Podem tenir aquesta mateixa actitud a l'escola, a la feina i en altres àmbits de la vida quotidiana. Doncs bé, totes aquestes coses viscudes amb presses és poc probable que donin fruit. Hi ha el risc que restin estèrils. Això és el que llegim al llibre dels Proverbis:

«Els projectes del diligent porten guanys; els de l'impacient, només pèrdues» (21,5).

Quan Maria va arribar finalment a la casa de Zacaries i Elisabet es va produir una trobada meravellosa. Elisabet havia experimentat una prodigiosa intervenció de Déu sobre ella, que li havia donat un fill a la seva edat. Hauria tingut raons suficients per a parlar primer d'ella mateixa, però no estava plena d'ella, sinó inclinada a acollir la seva jove cosina i el fruit del seu ventre. Tan bon punt va escoltar la seva salutació, Elisabet es va omplir de l'Esperit Sant. Aquestes sorpreses i irrupcions de l'Esperit passen quan experimentem la veritable hospitalitat, quan posem al centre l'hoste, i no nosaltres mateixos. Això és també el que veiem en la història de Zaqueu. A Lluc 19,5-6 llegim: «Quan Jesús va arribar en aquell indret [on era Zaqueu], alçà els ulls i li digué: "Zaqueu, baixa de pressa, que avui m'haig d'hostatjar a casa teva". Ell baixà de pressa i el va acollir amb alegria».

A molts de nosaltres ens ha passat que, inesperadament, Jesús va sortir al nostre encontre: per primera vegada, experimentarem en Ell una proximitat, un respecte, una absència de prejudicis i condemnes, una mirada de misericòrdia que no havíem trobat mai en els altres. No només això, també sentirem que Jesús no en tenia prou amb mirar-nos des de lluny, sinó que volia estar amb nosaltres, volia compartir la seva vida amb nosaltres. L'alegria d'aquesta experiència va despertar en nosaltres una pressa per acollir-lo, una urgència per estar amb Ell i conèixer-lo millor. Elisabet i Zacaries acolliren Maria i Jesús. Aprenquem d'aquests dos ancians el significat de l'hospitalitat! Pregunteu als vostres pares i avis, i també a la gent gran de les vostres comunitats, què significa per a ells ser hospitalaris amb Déu i amb els altres. Us farà bé escoltar l'experiència dels qui us han precedit.

Benvolguts joves, és l'hora de tornar a emprendre sense demora el camí de les trobades concretes, d'una veritable acollida dels que són diferents a nosaltres, com va passar entre la jove Maria i l'anciana Elisabet. Només així superarem les distàncies –entre generacions, entre classes socials, entre ètnies i categories de tot tipus– i fins i tot les guerres. Els joves són sempre l'esperança d'una nova unitat per a la humanitat fragmentada i dividida. Però

només si tenen memòria, només si escolten els drames i els somnis de la gent gran. «No és casual que la guerra hagi tornat a Europa en el moment en què la generació que la va viure el segle passat està desapareixent» (Missatge per a la II Jornada Mundial dels avis i de la gent gran). Cal una aliança entre els joves i la gent gran, per a no oblidar les lliçons de la història, per a superar les polaritzacions i els extremismes d'aquest temps.

Escrivint als efesis, sant Pau va anunciar: «Ara, en canvi, viviu en Jesucrist. Aleshores éreu lluny, però ara la sang del Crist us ha apropat. Ell és la nostra pau. De dos pobles n'ha fet un de sol, destruint el mur que els separava» (2,13-14). Jesús és la resposta de Déu als desafiaments de la humanitat a cada època. I aquesta resposta, Maria la duia dins quan va anar a l'encontre d'Elisabet. El regal més gran de Maria a la seva parenta anciana va ser dur-li Jesús. Certament, l'ajuda concreta també és inestimable. Però res més podria haver omplert la casa de Zacaries d'una alegria i un significat tan grans com la presència de Jesús en el si de la Verge, que s'havia convertit en el sagrari del Déu viu. En aquesta regió muntanyosa, Jesús, només amb la seva presència, sense dir cap paraula, va pronunciar el seu primer «sermó de la muntanya»: va proclamar en silenci la benedicció dels petits i els humils que es confien a la misericòrdia de Déu.

El meu missatge per a vosaltres, joves, el gran missatge del qual és portadora l'Església, és Jesús! Sí, Ell mateix, el seu amor infinit per cadascú de nosaltres, la seva salvació i la nova vida que ens ha donat. I Maria és el model de com acollir aquest immens do en les nostres vides i comunicar-lo als altres, fent-nos alhora portadors de Crist, portadors del seu amor compassiu, del seu generós servei a la humanitat que pateix.

Tots junts a Lisboa!

Maria era una jove com molts de vosaltres. Era una de nosaltres. El bisbe Tonino Bello va escriure sobre ella: «Santa Maria, [...] sabem prou bé que vas ser destinada a singladures a alta mar, però si t'obliguem a navegar a vela propera a la costa, no és perquè vulguem reduir-te als nivells del nostre petit cabotatge. És perquè, veient-te tan a prop de les platges del nostre desànim, ens pugui salvar la consciència que també nosaltres hem estat cridats a

aventurar-nos, com tu, pels oceans de la llibertat» (María, mujer de nuestros días, Paulinas, Madrid 1996, 11).

Des de Portugal, com vaig recordar en el primer Missatge d'aquesta trilogia, els segles XV i XVI, nombrosos joves –molts d'ells missioners– se n'anaren cap a terres desconegudes, per a compartir també la seva experiència de Jesús amb altres pobles i nacions (cf. Missatge de la JMJ 2020). I a aquesta terra, a principis del segle XX, Maria va voler fer una visita especial, quan des de Fàtima va llançar a totes les generacions el poderós i admirable missatge de l'amor de Déu que crida a la conversió, a la veritable llibertat. A cadascun i cadascuna de vosaltres us renovo la meva calorosa invitació a participar en el gran pelegrinatge intercontinental de joves que culminarà en la JMJ de Lisboa l'agost de l'any que ve; i us recordo que el proper 20 de novembre, solemnitat de Crist Rei, celebrarem la Jornada Mundial de la Joventut a les Esglésies particulars de tot el món. En aquest sentit, el recent document del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida – Orientacions pastorals per a la celebració de la Jornada Mundial de la Joventut a les Esglésies particulars– pot ser de gran ajuda per a totes les persones que treballen a la pastoral juvenil.

Benvolguts joves, somio que a la JMJ torneu a experimentar l'alegria de la trobada amb Déu i amb els germans i les germanes. Després de llargs períodes de distància i aïllament, a Lisboa –amb l'ajuda de Déu– redescobrirem junts l'alegria de l'abraçada fraternal entre els pobles i entre les generacions, l'abraçada de la reconciliació i la pau, l'abraçada d'una nova fraternitat missionera! Que l'Esperit Sant encengui en els vostres cors el desig d'aixecar-vos i l'alegria de caminar tots junts, en estil sinodal, abandonant les falses fronteres. El moment d'aixecar-se és ara! Aixequem-nos sense demora! I, com Maria, portem Jesús dins nostre per comunicar-lo a tothom. En aquest bell moment de les vostres vides, seguiu endavant, no posposeu el que l'Esperit pot fer en vosaltres. De tot cor beneeixo els vostres somnis i els vostres passos.

Roma, Sant Joan del Laterà, 15 d'agost de 2022, solemnitat de l'Assumpció de la Benaurada Verge Maria.